

amicus Dei, est longum Martyrium. S. TER. *in itin. perf.*, c. XII.

S. Agnes dixit S. Birgittæ: Martyrii genus est, delicias habere, et delicias non uti. L. IV, Rev. c. XVII.

S. Julianus, postquam cum Basilissa virginitatem illibatam servare decrevit, vidit inter cœtera cum sponsa allatum a duobus Angelis librum argenteum, et in eo aureis litteris exaratam hanc sententiam: Quisquis mei desiderio mundum contempserit, iis annumerabitur, qui cum mulieribus non sunt coinquinati. LANCIZ. *opusc.* I, n. 93.

S. Gregorius Nazianzenus de religiosis Ordinibus dicit: Omnes sunt terrestris cœlum, omnes sunt gregis Domini primitiæ, columnæ et coronæ fidei, pretiosæ margaritæ, templi illius lapides, cuius fundamentum et lapis angularis est Christus. S. GREG. *erat. ult. in Jul.*

B. Laurentius Justinianus ait: Omnes sunt terra sancta, in quibus puritatis custoditur candor, et quantum fas est, cœlestis vite præferuntur insignia. S. LAUR. *Iust. ser. de S. Hugon.*

Jordanus Generalis Magister Ordinis S. Dominici dicere solebat, Religiosos esse velut cubicularios supremi Regis, qui ab eo intime, ac familiarissime adhibentur; sæculares autem servire velut in coquina, aliisque vilibus ministeriis. PLATUS, l. III, c. XXXVIII.

Fr. Ægidius Franciscanus aliquando interrogatus, quid de religiosis Familiis sentiret, respondit, curiam esse magni Regis, in quam ingredi cuivis datum est, et nullius reputatur artis; at non ita bene, et convenienter in ea conversari. BEIRLINCK. *er. Relig.* fog. 162.

AXIOMATA.

Servire Deo, regnare est. ANONYM.

Pauca scribere, pauca legere, et multa facere, officium est veri Religiosi. HUGO ROT. *in via Reg.*

Summa Religiosi perfectio est, communia quæque Religionis officia perfecte obire. *Ibid.*

Non habitus, et tonsura, sed vita religiosa facit Monachum. TH. KEP., l. I, c. XVII.

Monachus extra Monasterium, et piscis extra fluvium, uterque tendit ad interitum.

AUCTORES.

S. Joannes Chrysostomus lib. tribus contra vituperatores vitæ Monasticæ.

S. Thomas opusc. 19, contra impugnantes Religionem.

Joannes Cassian. de Instit. Cœnobiolorum.

B. Albertus Magnus in defensorio Mendicantium.

Hieronymus Platus de bono status Religiosi.

Nicolaus Lancizius opusc. 1.

Laurentius Beyrincek in Theatro vitæ humanæ. V. Religio, et Religiosus.

Robertus Bellarminus lib. II, controv.

Manuale Sodalitatis B. V., c. XIII, part. 4 et seqq.

Henricus Engelgrave in cœlo Empyr. de communi Confess.

RESIGNATIO IN DIVINAM VOLUNTATEM.

QUOAD ESSENTIAM

DEFINITIO. — Est actus charitatis divinæ, quo homo suam voluntatem cum divina in omnibus conformat.

DIVISIO. — Dividitur a Thoma Kempensi in *perfectam*, et *imperfectam*, dum ait: Quidam se resignant, sed cum aliqua exceptione: non enim plene Deo confidunt, ideo sibi providere satagunt. Quidam etiam primo totum offerunt, sed postea tentatione pulsati ad propria redeunt, ideo minime in virtute proficiunt. Hi ad veram cordis libertatem, et jucundæ familiaritatis mææ gratiam non pertinent, nisi integra resignatione, et quotidiana sui immolatione prius facta, sine qua non stat, nec stabit unio fructiva. L. III, c. III, § 2.

ACTUS. — Omnia, quæ accidunt, divina voluntati adscribere, exemplo Josephi Patriarchæ fratribus dicens: Non vestro consilio, sed Dei voluntate huc missus sum. (*Gen.* xlv, 8.) Et Jobi dicens: Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est. *JOB.* I, 21.

Voluntatem Dei in omnibus ut justam agnoscere ac venerari, exemplo S. Davidis dicens: Justus est Dominus in omnibus vis suis, et sanctus in omnibus operibus suis. (*Ps.* cxlv, 17.) nam, ut recte S. Augustinus ait, potest Deus aliquos sine bonis

meritis liberare, quia bonus est; non potest autem quemquam sine malis meritis damnare, quia justus est. Unde recte infert S. Gregorius, rationem de occulto Dei consilio querere nihil aliud esse, quam contra consilium ejus superbiere. Lib. III, *concr. Ju.*, c. XVIII.

Omnia ad divinæ voluntatis nutum facere velle, et ideo nihil ordini, nisi eadem prius explorata, exemplo S. Pauli dicens: Domine, quid me vis facere? (*Act.* ix, 6.) ne cum Israelis Principibus decipiatur, si os Domini prius non interrogemus. *JOSUB.* I, IX, 19.

Adversa, quæ accidunt, generoso silentio concoquere, exemplo Davidis dicens: Obmutui, et non aperui os meum, quoniam tu fecisti. (*Ps.* xxviii, 1c.) Hic enim, teste Boetio, quidquid citra spem videas geri, rebus quidem rectus ordo est, opinioni vero tuæ perversa confusio. *BOETH.*, l. IV, *de imit.*, c. XVI, § 2.

In beneplacito Dei solo super omnia delectari exemplo Sanctorum, qui magis de executione voluntatis divinæ, quam de sua gloria lætantur. Quo sensu etiam pius Asceta dicit: Devotus homo, ubique secum fert consolatorem suum Jesum, et dicit ad eum: Adesto mihi Domine Jesu, in omni loco, et tempore. Hæc mihi sit consolatio, libenter velle carere omni humano solatio. Et si tua defuerit consolatio, sit mihi tua voluntas et justa probatio pro summo solatio. L. III *de imit.*, c. XVI.

GRADUS. — Primus est, voluntatem Dei in rebus præceptis accurate exequi, et quæcumque his adversa peccata studiose devitare, exemplo S. Davidis de seipso fatentis: Iniquos odio habui, legem autem tuam dilexi. (*Psal.* cxviii, 133.) Hinc et Apostolus Thessalonicensis scripsit: Hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra, ut abstineatis vos a fornicatione, etc. *Thess.* IV, 3.

Secundus est, voluntatem, seu beneplacitum Dei etiam in consiliis Evangelicis arripendis exequi, exemplo Apostolorum aliorumque tot millium Religiosorum.

Tertius est, etiam in aliis materiis et actionibus ea quæ Deo magis placent, eligere, et summo studio perficere, exemplo S. Theresiæ, quæ, ut magis Deo placeret ad ea, quæ perfectiora judicaret, eligenda volo se adstrinxit. Quos omnes tres gradus Apostolus Romanis olim suscit, dum dixit: Obsecro vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhi-

beatis membra vestra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum. *Rom.* XII, 1.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Benefaciat vobis Deus, et det vobis cor omnibus, ut colatis eum, et faciatis ejus voluntatem corde magno, et animo volenti. II. *MATTH.* I, 2.

Meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me, ut perficiam opus ejus. *JOAN.* IV, 34.

Descendi de cœlo, non ut faciam voluntatem meam, sed ejus, qui misit me. *JOAN.* VI, 37.

Nolite conformari huic sæculo, sed reformamini in novitate sensus vestri, ut probetis, quæ sit voluntas Dei bona, beneplacens et perfecta. *XII.* 2.

Nolite fieri imprudentes, sed intelligentes, quæ sit voluntas Dei. *EPHES.* V, 17.

Ut filii lucis ambulate, probantes, quid sit beneplacitum Deum, et nolite communicare operibus infructuosius tenebrarum. *Ibid.* VIII.

Christo passo in carne, et vos eadem cogitatione armamini, quia qui passus est in carne, desit a peccatis: ut jam non desideris hominum, sed voluntati Dei, quod reliquum est, in carne vivat temporis.

Dominus Deus aperuit mihi aurem, ego autem non contradico, retrorsum non abii. *I. Petr.* IV, 1.

Ubi erat impetus spiritus (id est, Spiritus Sancti inspiratio) illic gradiebantur (animalia scilicet ab Ezechiele visa) nec revertentur, cum ambularent. *Ezech.* I, 12.

Pater, si vis, transfer calicem istum a me; verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat. *Luc.* XXII, 42.

In capite libri scriptum est de me, ut faciam, Deus, voluntatem tuam: tunc dixi: Ecce venio. *Psal.* xxxiii, 5.

Non cessamus pro vobis orantes, et postulantes, ut impleamini agnitione voluntatis ejus, in omni sapientia et intellectu spiritali, ut ambuletis digne Deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes, et crescentes in scientia Dei. *Coloss.* I, 9.

NECESSITAS. — Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cœlorum, sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est, ipse intrabit in regnum cœlorum. *MATTH.* VII, 21.

Servus qui cognovit voluntatem Domini sui, et non preparavit, et non fecit secundum voluntatem ejus, vapulabit multis. *Luc. XII, 47.*

Conjungere Deo, et sustine, ut crescat in novissimo vita tua. *Ecl. II, 3.*

UTILITAS. — Qui facit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est, ipse intrabit in regnum cœlorum. *MATTH. VII, 21.*

Qui facit voluntatem Dei, manet in æternum. *I. JOAN. II, 17.*

Omnis, qui audit verba mea hæc, et facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui œdificavit domum suam supra petram, et descendit pluvia, et venerunt flumina, et flaverunt venti, et irruerunt in domum illam, et non cecidit; fundata enim erat super petram. *MATTH. II, 26.*

Mihi autem adherere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam. (*Psal. LXXII, 28.*)

Aquiesce igitur ei, et habeto pacem et per hæc habebis fructus optimos. *Job. XXII, 24.*

Impletur agnitione voluntatis Dei, et voluntas Dei in manu ejus dirigetur. *Coloss. I, 9.*

DIGNITAS. — Quicumque facit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est, ille meus frater, et mater est. *MATTH. XII, 50.*

Vocabitur tibi nomen novum, quod os Domini nominavit, et eris corona gloriæ in manu Domini, et diadema regni in manu Dei tui. Non vocaberis ultra derelicta, et terra tua non vocabitur desolata, sed vocaberis voluntas mea in ea, et terra tua habitabitur. *ISAIE. LXII, 4.*

Qui adheret Domino, unus Spiritus est. *I. COR. VI, 17.*

ÆQUITAS. — Si bona suscepimus de manu Dei, mala quare non suscipiamus. *Job. II, 10.*

In die bona fruere bonis, et malam diem præcurrere; sicut enim hanc, sic et illam fecit Deus, ut non inveniat homo contra eum justas querelas. *Ecl. VII, 14.*

JUCUNDITAS. — Agnoscent qui derelicti sunt, quoniam nihil melius est, quam timore Dei: et nihil dulcius, quam respicere in mandatis Domini. *Ecl. XXV, 37.*

Unam attendisses mandata mea: facta esset quasi fumen pax tua. *ISAIE, XLVIII, 18.*

Qui me audierit, absque terrore requiescet, et abundantia perfruetur, timore malorum sublato. *PROV. I, 33.*

EX SS. PATRIBUS.

QUALITAS. — Qui sunt recti corde? qui non reprehendunt Deum, qui voluntatem suam ad Dei voluntatem dirigunt, non voluntatem Dei ad suam curvare conantur. *Aug. in ps. CXXIII.*

Optimus minister tuus est, qui non magis nititur hoc a te audire, quod ipse voluerit; sed potius hoc velle, quod a te audierit. *Id. l. X, Conf. XXVI.*

Oportet nos in eundem affectum quando-cumque transire, ut quomodo Deus omnia esse voluit propter semetipsum, sic nos quoque nec nos ipsos, nec aliud aliquid vel fuisse, vel esse velimus, nisi æque propter ipsum, ob solam videlicet illius voluntatem, non nostram voluptatem. *Id. lib. de Dilig. Deo.*

Tu te putas in virtutum culmine constitutum, si partem offeras ex toto. Te ipsum vult Dominus hostiam viventem: te da Deo, non tua. *S. Hiero. Epist. ad Julian.*

Quod sæpe diximus, illi sunt recti cordis, qui sequuntur in hac vita voluntatem Dei. Voluntas Dei est aliquando, ut sanus sis, aliquando, ut ægrotes. Si, quando sanus es, dulcis est voluntas Dei; et quando ægrotes, amara est voluntas Dei, non recto corde es. Quare? quia non vis voluntatem tuam dirigere ad voluntatem Dei, sed Dei vis curvare ad tuam. Illa recta est, sed tu es curvus. Voluntas tua corrigenda est ad illam, non illa curvanda est ad tuam, et rectum habebis cor. *S. Aug. in ps. XXXV.*

Nemo melius ordinar quid agat nisi qui parator est non agere, quod divina potestate prohibetur, quam cupidior agere, quod humana cogitatione meditatur. *Id. de Catech. rud. XXIV.*

ÆQUITAS. — Solus Deus, quidquid vult, debet velle propria voluntate, ita ut aliam quam sequatur, non habeat supra se. Cum igitur homo vult aliquid per propriam voluntatem, Deo aufert quasi coronam suam. Sicut enim corona soli Regi competit, sic propria voluntas soli Deo. Et sicut Regem aliquid inhonoraret, qui suam coronam ei auferret, ita homo inhonorat Deum, qui aufert ei propria voluntatis privilegium, habendo quod ille solus debebat habere. *S. ANSEL.*

Itaque, Fratres mei, Judas malignus traditor, et persecutores Christi maligni omnes, impij omnes, iniqui omnes, damnandi om-

nes: et tamen Pater proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Dispone, si potes: distingue, si potes: redde Deo vota tua, quæ distinxerunt labia tua. Vide, quid tibi fecerit iniquus, quid justus: ille voluit, iste permisit: ille injuste voluit, iste juste permisit. Voluntas injusta damnetur, permissio justa glorificetur. Noli ergo mirari, permittit Deus, et judicio permittit: permittit, et mensura, numero, pondere permittit. Apud illum non est iniquitas, tu tantum ad eum pertine. *S. Aug. in ps. LXI.*

Si bona est arbor, inquiebat olim Adamus, cur non tango? si mala est, quid facit in Paradiso? Huic Deus: ideo est in Paradiso, quia bona, sed nolo eam tangas, quia obedientem te volo, non contradicentem servum. Ecur hoc? quia tu servus, et ego Dominus. En tibi mille rationes in una, quia Deus noster est Dominus, et voluntatem suam nobis sequendam proposuit, non judicandam, nos autem servi sumus: æquissimum ergo est, hac nos ire, qua nos ducit voluntas Domini. *Id. apud Mex. Heliostr. l. III, IV, § IV.*

Aurum deponere, incipientium est, non perfectorum; fecit hoc Crates Thebanus, fecit Antisthenes: seipsum offerre Deo, proprie Christianorum est. *S. Hiero. Epist. XXVIII, ad Lucil.*

Bonus est Deus, et omnia, quæ bonus facit, bona sint, necesse est. Mariti orbitas irrogatur? plango, quod accidit: sed quia sic placet Domino, æquo animo sustinebo. Unicus raptus est filius? durum quidem, sed tolerabile, quia sustulit ille, qui dederat. *S. Hiero. ad Paul. de obitu. Blestilla.*

UTILITAS. — Magna vis est voluntatis, quæ efficit nos posse illa quæ nolumus. *S. Chrysostomus. serm. de Zachar.*

Constanter Deo crede, eique te totum permittite, quantum potes. Noli esse velle quasi proprius, et in tua potestate, sed ejus clementissimi et utilissimi Domini te servum esse proferre. Ita enim te ad se sublevare non desinet, nihilque tibi evenire permittet, nisi quod tibi prosit, etiamsi nescias. *S. Aug. lib. de quant. anim. XX.*

Si te quotidie ex integro divinæ voluntati ad omnes illius nutus promptum, paratumque offeras, veniam noxæ oblines, tantumque gratiæ mereris, ut possis non tantum inferorum rogos, sed et piculares flammæ non timere. Sincera hæc tui oblatio ad om-

nem Dei voluntatem exequendam poenitentiarum et indulgentiarum loco est. *JOANNES, Gailer. de Spirit. propriet. VII.*

Nec aliquid in nobis libera voluntas melius agere potest, quam ut illi se commendet, qui male agere non potest. *S. Bern. serm. quom. vol. nostr. div.*

DIGNITAS. — Totius humilitatis summa in eo videtur consistere, si voluntas nostra divina, ut dignum est, subjecta sit voluntati. *SALVIAN. ap. Drex. in Helios.*

Summa justitia est voluntas Dei: summa prudentia est, divinæ voluntatis, ac divinæ providentiæ decretis placido animo acquiescere. *L. II, III, § V.*

Quid est hoc aliud dicere? Fiat voluntas tua, sicut in cælo, et in terra: quam ut sint homines similes Angelis; et sicut voluntas Dei ab illis impletur in cælo, ita et hi, qui in terra sunt, non suam, sed ejus universi faciant voluntatem. *Cassian. collat. IX, XX.*

O admirandam virtutem, quæ ad se accedentes ad tantum extollit honorem, ut ipsos Christi faciat esse cognatos! Revera summum vite bonum est humanæ voluntatis cum divinæ conjunctio. *Euthym. in c. XII, Matth.*

Super omnia, quæ vel dicere, vel facere possumus, hoc a nobis maxime exerceat Deus, ut intus in corde dicamus: Domine, fiat gratissima voluntas tua. Inter omnes preces, quas Christus in hoc mundo fudit, illa summa, et excellentissima fuit: Pater, non mea sed tua voluntas fiat. *Blosius in farag. instit.*

JUCUNDITAS. — Talis conformitas maritat animam Verbo, cum, ejus similis est per naturam, similem etiam ipsi exhibet se per voluntatem, diligens, sicut dilecta est. Ergo si perfecte diligit, nupsit. Quid hæc conformitate jucundius. *S. Bern. serm. XXXVIII, in Cant.*

Si mens in Deum forti intentione dirigitur, quidquid sibi in hac vita amarum fit, dulce æstimat: omne, quod affligit, requiem putat: transire et per mortem appetit, ut obtinere plenius vitam possit. *S. Bern. serm. XXI, in Cant.*

Eris inter adversa et prospera mutabilium temporum, tenens quamdam æternitatis imaginem, dum te cœperis renovare, et reformare, in insigne illud antiquum similitudinis æterni Dei, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio: quippe

sicut ipse, et tu eris in hoc mundo, nec in adversis timidus, nec in prosperis dissolutus.

Vis gaudium habere sempiternum? adhaere illi, qui sempiternus est. S. AUG. *serm.* xxx, de Sanct.

EX LIBELLO DE IMITATIONE CHRISTI

QUALITAS. — Fili, oportet te adhuc multum addiscere, qui necdum bene didicistis: Quæ sunt hæc, Domine? Ut desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum meum, et tui ipsius amator non sis, sed meæ voluntatis cupidus emulor. III. xi, l. I.

Dixi tibi sæpissime, et nunc iterum dico. Relinque te, resigna te, et frueris magna interna pace. Da totum pro toto: nihil exquire, nihil repete: sta pure et inhesitante in me, et habebis me. L. III, xxxvii, § III.

NECESSITAS. — Quid magis a te requiro, quam ut te studeas mihi ex integro resignare? quidquid præter teipsum das, nihil curo: quia non quero datum tuum, sed te. Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis, præter me, ita nec mihi placere poterit, quidquid dederis, te non oblato. Offer te mihi, et te da totum pro Deo, et erit grata oblatio. L. IV, viii.

UTILITAS. — Quare vano more consumeris? cur superfluis curis fatigaris? ista ad beneplacitum meum, et nullum patieris detrimentum. L. III, xxvii, § I.

Non te magni reputes, aut specialiter dilectum existimes, si in magna fueris devotione, atque dulcedine: quia in istis non cognoscitur verus amator virtutis, nec in istis consistit profectus, et perfectio hominis. In quo ergo Domine? In offerendo te ex corde voluntati divinæ, non quaerendo, quæ tua sunt, nec in parvo, nec in magno, nec in tempore, nec in æternitate, ita ut una æquali facie in gratiarum actione permanes inter prospera et adversa, omnia æqua lancea pensando. L. III, xxv.

JUCUNDITAS. — Nihil amatorem tuum, et cognitorem beneficiorum tuorum ita lætificare debet, sicut voluntas tua in eo, et beneplacitum æternæ dispositionis tue. Nam voluntas tua, et amor honoris tui omnia excedere debet, et plus eum consolari magisque placere, quam omnia beneficia sibi data vel danda. L. III, xxiii, § v.

Si nihil aliud, quam beneplacitum Dei, et

proximi utilitatem intendis et quaeris, interna libertate perfrueris. L. II, iv, § I.

EXEMPLA CATHOLICA.

QUALITAS. — Christus de se ipso dixit: Meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me, ut perficiam opus ejus. (L. IV, 34.) In monte Oliveti oravit: Pater, si vis, transfer calcem istum a me, verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat. LUC. xxii, 42.

B. Virgo, quantopere resignata fuerit in voluntatem divinam, testatur S. Antonius sic alloquens illam: O Domina, ita divinæ voluntati conformis fuisti, ut audeam dicere; si nullus fuisset, qui Filium crucifigeret, ut adimpleretur voluntas Dei, ipsa illum in cruce posuisses et clavis affixisses. Neque enim minoris te obedientiæ fuisse credendum est, quam Abraham, qui proprium filium propriis manibus Deo obtulit occidendum, et obmurendum. Sed et S. Bernardus ait: Intemerata Virgo habuit continuum aspectum ad Dei beneplacitum, promptumque consensum. T. II, s. II. Testantur id verba illa: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. LUC. I, 38.

Abraham, ut notant Hebraei, decies rigide tentatus a Deo, semper sibi similis, et in divinam voluntatem resignatus mansit. *Drex. Heliol.* l. IV, III, § III.

Josephus fratribus suis timentibus, ne injuriam illatam vindicaret, dixit: Nolite timere: num Dei possumus resistere voluntati? Vos cogitastis de me malum, et Dominus convertit in bonum. *Gen.* I, 49.

Tobias senior cæcitatibus immissa dixit: Justus es Domine, et omnia judicia tua justa sunt. Et nunc, Domine, secundum voluntatem tuam fac mecum, et præcipe in pace recipi spiritum meum. (TOB. III, 42 et 6.) Sed et uxori ad murmurandum contra Deum iucundantem respondit: Nolite ita loqui; quoniam filii Sanctorum sumus, et vitam illam expectamus quam daturus Deus est his, qui fidem suam nunquam mutant ab eo. C. II, 13.

Heli auditis per Samuelem gravibus penis, quibus Deus ipsum, et filios ejus castigare decreverat, dixit: Dominus est, quod bonum est in oculis suis faciat. L. I. *Reg.* I, 48.

David cum e conspectu Absolon fugere cogere, Sadoch Sacerdoti cum Arca pariter fugienti dixit: Reporta Arcam Dei in urbem: si invenero gratiam in oculis Domini, reducet me. Si autem dixerit mihi, non pla-

cet: præsto sum faciat; quod bonum est coram se. Sed et in aliis calamitatibus dicere solitus est: Obmutui, et non aperui os meum, quoniam tu fecisti. II. *Reg.* I, 26.

Job omnibus suis bonis spoliatus, et gravibus insuper corporis ulceribus vexatus, non peccavit in labiis suis, sed hanc unicam æterna memoria dignissimam sententiam protulit: Dominus dedit, Dominus abstulit. Sicut Domino placuit, ita factum est. Sit nomen Domini benedictum. *Psal.* xxxiii, 10.

S. Paulus in terram a cœlesti voce prostratus, conversionis suæ fundamentum per has voces: Domine, quid me vis facere possit. *Act.* ix, 6.

S. Augustinus de seipso dixit: Vellem, ut nihil aliud agerem, quam reddere me, cui me maxime debeo, atque ita Dei fieri, quod Poeta ait, amicum mancipium Domino. L. I, de quant. anim. xx.

S. Clemens de S. Petro scribit, illius dogma fuisse: Nos Christiani de nulla re, vel eventu solliciti sumus, sed in Dei providentia plane conquiescimus, scientes nos illi curæ esse, atque ab eo per omnia diligi, ut cuncta nobis cedant in bonum. *Init. recognit.*

Fr. Reginaldus, cum B. Virgo comitata a SS. Cæcilia et Catharina, ab eo periculose agrotante peteret: quid tibi vis, faciam, fili? admonitus ab una duarum Virginum illarum dixit: Domina mea suavissima, cum non habeam aliam voluntatem a tua, in eam et manus tuas benedictas me totum conjicio. Quo dicto, B. Virgo eum oleo linivit, et extemplo sanavit. *Annal. Domin.* p. I, l. II, lxxxiii.

S. Catharina Senensis, cum Christus ei spineam et auream coronam offerret, et alterutram eligere juberet, eidem cum reverentia dixit: Diu jam est, Domine, ex quo omnem voluntatem meam tuæ intime conjunxi, ac proinde in mea potestate non est illius rei electio; si tamen velis, ut juxta sensum meum respondeam, spineam præopto, ut tibi pro me spinis coronato similior evadam. Dixit, et simul spineam coronam arripiens capiti impressit. *Vitæ.* p. 2, iv.

S. Macarius rogatus a duobus, quomodo orare deberent, respondit: Non est opus multa verborum copia; manus ad Deum crebrius pandenda, clamandumque: Domine Deus quomodo vis, et sicut tibi placet, ita fiat: siquidem ipse novit, quid nobis expediat. *Ruffinus Aquil.* n. 208.

Alius quidam homo, teste Salmerone, alphabetum recitavit, et dixit: Domine, tu junge litteras, et quod tibi magis placet, mihi que magis expedit, largire. T. X, tr. xi, p. 103.

S. Gertrudis a Christo sanitatem, et morbum offerente, cum neutrum elegisset, sed plicatis in crucem manibus electionem ipsius voluntati resignasset, audivit hæc verba: Quicumque capit ad me sapius adiri, suæ voluntatis clavem mihi offerat, nec eam a me unquam repetat. Quo audito, Sancta Gertrudis precatiunculam hanc: Non mea, sed tua voluntas fiat, mihi amantissime Jesu: trecentis sexagesis quinquies quotidie repetivit. *Bios.* l. IV, *div.* in fin. xxiii.

Quidam sibi devoto cum Deus copiosas consolationes fuisset largitus, ille has deprecatus rogavit, ut in desolationes vertentur, quas cum quinquennio integro gravissimas tulisset, Angelum Deus misit, qui solatium denuo offerret; sed ille et hoc deprecatus, hanc unicam sibi summam consolationem fore dixit, si secret Deo placere, quod in his ærumnis sit constitutus. *Idem in monit. spir. x.*

Vir quidam et eruditione et virtute maximus dicere solebat: Salve amaritudo amarissima, omnis gratiæ benedictionisque plena. Quo unico dicto se in omnibus solabatur. *Drex. in Hel. intr.* l. III, II, § I.

S. Lupus cum ab Attila Trojam Galliæ urbem occupare volente quæsisset, quis esset, et ille respondisset, se esse flagellum Dei, mox aperiri portas jussit dicens: Salve flagellum Dei. *NAUGLER. vol. II, apud Rodrig.* p. I, tr. viii, c. xxiii.

S. Elisabetha audiens Ludovicum maritum suum in expeditione sacre militiæ defunctum, dixit ad Deum: Nosti, o Domine, quod præsentiam mariti omnibus mundi deliciis præferrem; sed quia tibi eum eripere mihi placuit, ita acquiesco, ut, si vel minimo capillo eum revocare præter beneplacitum tuum possem, nollem id facere. *Raderus volum. I. Bæo. Sm.*

UTILITAS. — Quidam Monachus per resignationem voluntatis suæ cum divina, ad tantum sanctitatis pervenit gradum, ut ad solum vestium, aut cinguli ejus contactum agrî sanarentur. *CÆSARIUS, l. X, Dial. vi.* Agricola quidam ex agris suis semper, et plures et meliores fructus cum reciperet, rogatus causam a vicinis, respondit se semper tempestatem, quam vellet habere, eam sci-

licet, quam Deus misisset, nec aliam se velle, *In Vita PP.*

Severus Sulpitius narrat, S. Martinum toto, quo vixit tempore, nunquam iratum fuisse visum aut tristem, eo quod voluntatem suam cum divina perfecte conformasset. *RORIO, part. 1, tract. v, c. ix.*

Cuidam virgini nescienti, in quo vera devotio et oratio consisteret, ideoque summo opere afflictæ, apparuit speciosissimus infans, dixitque, veram devotionem in abnegatione, contemptuque sui ipsius et perfecta resignatione in manus Dei, consistere. *RUSBROCH in fin. oper.*

Epictetus et Astion Martyres, cum ad omnes Latroniani iudicis questiones nihil aliud respondissent, quam : Christiani sumus, fiat voluntas Dei nostri in nobis; non solum mirum inter omnes cruciatus robur ipsi senserunt, sed etiam Vigilantium iudicis assessorem permoverunt ad fidem Catholicam amplectendam. *ROUVELDUS in vita PP. 1, c. xii.*

S. Clara, licet per annos octo et viginti gravissimis morbis exerceretur, nunquam tamen vel minimum queri, sed potius continuo Deum laudare est audita. Cumque in extremo morbo per septemdecim dies ne bolum quidem gustare posset. Confessario ipsam consolari volenti dixit : Ex quo cognovi gratiam Domini mei Jesu Christi per servum tuum Franciscum, nullus unquam mihi morbus durus, nulla poena molesta, nulla poenitentia gravis est visa. *SCRIBS. in vit. c. xii, Aug.*

DIGNITAS. — S. Josephus adeo voluntati divinæ se conformabat, ut quotidie diceret : Utinam vivam, et voluntatem Dei adimpletam videam. Ita ipsa Dei SS. Mater S. Birgittæ revelavit, addiditque, hanc esse causam, cur tanta in celo gloria fruatur. *Almeit. pret. c. vii, ex l. Vi, Rev. V, Birgittæ.*

Vir quidam eruditus et pius morti viciniore, cum ab amicis rogaretur; ut doctrinam aliquam monumenti loco relinqueret, sic eis respondit : Virtutum summarium, et omnis doctrinæ breviarium est, omnia, quæ nobis Deus evenire permittit, ab illius manu accipere, nec aliud unquam velle, quam omnia ad divinæ voluntatis perpendicularium facere. *TAULERUS, in fi. ser. de Sanctis.*

JUCUNDITAS. — Theologus quidam octo annis petens a Deo gratiam, et occasionem cognoscendi, in quo vera animi quies, et solatium consisteret, tandem mendicem ante

fores templi vidit, cui cum bonum imprimis, dein fortunatum, tandem etiam felicem vespere precatus esset, respondit ille, nunquam se malum, aut infortunatum diem habuisse, eo quod omnia de manu Dei accipere consuevisset, et ea, quæ permittit ille, aut ordinat, optima sibi esse crederet. *BROSICUS, in inst. spir. in appen. ex Taulero.*

S. Catharina Senensis a Deo suppliciter petens, ut modum ostenderet veram animæ pacem obtinendi, a Christo sibi apparente didicit, brevissimam esse viam dictum finem obtinendi, si et crederet, Deum esse potentissimam, atque adeo sine ejus permissione nihil ei accidere posse : sapientissimam, qui sciat omnia, quæ accidunt, in bonum convertere : et optimum, qui nihil, nisi quod optimum cuique esse judicaverit, permittat. *In Dial.*

S. Lydvina id identidem repetebat : Hoc mihi, Domine, acceptissimum erit, ut affligens me dolore non parcas, cum tuæ voluntatis impletio sit mihi summa consolatio. *SURIUS, t. VII.*

B. Jacoponus dicere solebat, se a conscientia sua quævisse, cur se non amplius, ut olim affligeret? cui illam respondisse : Hoc ea de causa facio, quia te divinæ voluntati penitus permisisti, et in eo quod illa statuit, absque omni expostulatione acquiescis. *HILTIOP. l. c. iv, s. 4.*

Monachus quidam bis quotidie saxum ingentis ponderis per tria miliaria portare jussus, cum octo annos in hoc labore insumpsisset, interrogatus, quo animo tantum laborem suscepisset? tam laeto, respondit, ac si mihi res omnium honorificentissima injuncta fuisset. *S. HIER. in Reg. Monas. c. xii.*

Ferdinandus II, Imperator ita voluntatem suam cum divina resignaverat, ut de seipso diceret : Jam pridem me molestiæ conficissent, nisi me meaque omnia providentiæ divinæ commissem. Quotidianæ ipsius preces erant : Domine, si est ad laudem tuam et gloriam, et salutem meam, ut major sim, quam sum, exalta me, et glorificabo te. Si est ad laudem tuam, decusque tuam, in gradu, quo sum, conserva me, et ego glorificabo te. Si est ad laudem tuam et gloriam, ac salutem meam, ut in humiliori gradu sim, humilia me, et ego glorificabo tu. Cum aliquando sermo incidisset, de malis ubique ingruentibus, dixit : Faciamus, quod in nobis est, et sinamus nos et hæc

regi ac dirigi a Deo, nos ejus voluntati conformemus, satagamus, ut cælum lucremur, et Deus omnia bene disponet. *Vit. Compend. c. vi.*

Alphonsus Rex Arragoniæ interrogatus, quem in hoc orbe beatum esse crederet, respondit : Eum qui seipsum summa pietate et affectu Deo committit, et omnia, quæ illi eveniunt, non aliter quam rem a Deo factam laudat et acceptat. *Panormitanus invit. Alphonsi.*

Budoxia Augusta Theophili Imperatoris conjux, cætero non laudabilis, hoc uno tamen plurimum commendanda, quod cum filius ejus morbo gravissimo decumberet, et Epiphanius Salamini in Cypro Episcopus accersitus, ut precibus filio sanitatem restitueret, operam suam spondidisset, si Dioscorus hæreticus urbe exigeretur, illa dixerit : Si Deo visum fuerit, vivet filius meus; Sin eum ile, qui dedit, auferre voluerit, fiat voluntas ejus. *Drex. in Heliop. l. V, c. xi, § 2.*

EXEMPLA DOMESTICA.

QUALITAS. — S. Ignatius tam perfecte suam voluntatem cum divina conformarat, ut totius etiam societatis, quam tanto labore exererat, dissolutionem æquo animo laturum se diceret, si sine culpa sua id accidisset. *RIBAD. l. V, vit. c. i.*

S. Franciscus Xaverius ad Mauricienses iturus, amicis evidens vite periculum ostendentibus id unum respondit : Sicut fuerit voluntas in cælo, sic fiat. Alias in litteris ad S. Ignatium scriptis flexis gentibus petiit, ut sibi impetret gratiam ad Dei cognoscendam voluntatem, eamque perfectissime adimplendam. *Vit. l. III, c. II, Pennæ quin. in Is. ad amor. div. p. 4, c. xxiv.*

Sanct. Franciscus Borgia cum Deus ipsi optionem dedisset mortem vel vitam conjugis eligendi, in lacrymas solutus respondit : Domine Deus, unde hoc mihi, ut arbitratui committas meo, quod in tua solius est potestate; mea permagna refert, tuam sequi in omnibus voluntatem. Quis enim rectius novit, quid e re mea sit, quam tu, mi Deus. Tua itaque voluntas fiat : nec de uxore solum, sed de liberis etiam, deque me statuas, rogo, quidquid tibi placuerit : fiat voluntas tua. *Vit. l. I, c. xii.*

P. Ludovicus de Ponte quantopere suam cum divina voluntate conjunxerit, testatus

est ipse his verbis : Gavisus sum defectibus naturalibus meæ personæ, ac linguæ, et aliis, quia Deus me illis voluit ita esse notatum. Gavisus tentationibus, quas patior, ac miseris internis et externis, quia Deus ita vult. Si Dei voluntas est, ut mille annos vivam operatus majoribus laboribus, ac tenebris internis et externis, dummodo ipsum non offendam, id volo. Mihi cælum est facere voluntatem Dei, cum ipso habeo cælum in terra. Crebro id habebat in ore, Deum optime scire quid nobis expediat; quæ verba tanto spiritu animare consueverat, ut iis omnem animis audientium perturbationem in adversis ablueret. Sed et in consiliis dandis tam constanter, et asseverate ea pronuntiabat, ac si voluntatem Dei legisset, vel ex tabulis recitaret. Singulis diebus repetebat votum a se brevi hæc forma conceptum : Fiat, Domine, in me, de me, pro me, circa me, et omnia mea sanctissima voluntas tua in omnibus, et per omnia, nunc, et in æternum. *Vit. l. II, c. III, § 3.*

P. Balthassar Alvarez de seipso testatus est, quod, cum aliquando aliquid peteret a Deo, quod pro ipsis obsequio cupiebat, intellexit, omnem perfectionem consistere in faciendâ voluntate Dei, et maximum omnium Sacrificiorum Sacrificium esse eum eadem conformari; unde ipse totis viribus se huic studio dedit, et vere etiam maximam ejus perfectionem assecutus est. *(Vit. c. III.)* Dicere solebat, præcipuum omnis bonæ orationis fructum esse, dare Deo quidquid ille a nobis petierit, magnaque conformitate ei acquiescere in omnibus, quæ ipse de nobis statuerit. *(Cap. XLII.)* Cuidam Religioso sic scripsit : Cupis proficere, tuæque orationi bene attendere, ut placeas Deo? permittas te ab eo gubernari, et incipias amorem, quem erga illum habes in eo ostendere, quod sis contentus et pacatus, quodcumque et quæcumque via voluerit ille te ducere, et cum eo, quod ille dare voluerit, modicum, aut multum, aut nihil. Et credo certe, te magis illi placitum, si gaudeas, et tranquillus sis cum tua paupertate, quam diu ille te non eduxerit ea, quam si obtineres imaginariam illam celsitatem. Satis haecenus eo modo servisti Deo, qui tibi placuit : incipias jam servire eidem vel unico die, quomodo ipse cupit. *Cap. xxxiv.*

P. Sebastianus a Campo in agone hæc verba magna spiritali exultatione dicebat :

Impleatur, impleatur, scilicet voluntas Dei. Nova, nova perfectio. *Ann. 1691. Prov. Sardinia.*

Vincentius de Rocha Scholasticus, cum sacra ipsi pro recuperanda valetudine, offerrentur, non ita, aiebat, sed ejus conservationem, vel ademptionem Deo committamus; utraque sors mihi grata est, ex ejus voluntate et decreto. *Ann. Lusit. tol. Ebo. 1670.*

EXEMPLA PROFANA.

Epictetus de seipso sic scripsit: Appetitum meum obedientem præbui Deo. Vult ille me fabricare? volo et ipse. Vult me aliqua re potiri? volo et ipse. Non vult? nolo. Mori me vult? mori igitur volo. Vir prudens ita rem considerat, hanc rationem secum init: si Deo se dederit, se iter tuto confecturum. Quid est illud, dedere se Deo? ut, quod voluerit, et ipse velit; et quod ille noluerit, et ipse nolit. Quid ergo istud fiet? quomodo feret aliter, nisi consideranda Dei voluntate, et administratione. Quid mihi dedit meum, et mei juris? quid sibi ipse reservavit? liberam voluntatem mihi dedit: et quæ in mea potestate sunt, ea nec impediri, nec prohiberi posse voluit. (L. I. *discert. c. xxvi.*) Et alibi: Mihi quidem optabile est a morte me invadi, nulla alia re, nisi voluntate mea curanda occupatum, ut perturbatione vacuus et liber, dicere possim Deo: Numquid præcepta tua violavi? numquid ad alia abusus sum facultatibus, quas mihi dedisti? num sensibus? num te unquam incusavi? num gubernationem tuam reprehendi? ægrotavi quia voluisti: ægrotarunt et ceteri, sed ego volens. Pauper fui, te volente, sed lætus. Non imperavi, quæ tu voluisti? Numquam appetivi imperium. Numquid me unquam hac de causa tristem vidisti? numquid unquam vultu minus hilarari ad te accessi? Paratus, si quid mandes, si quid imperes. Hæc me cogitantem, hæc scribentem, hæc legentem occupat mors. L. III. *diss. c. v.*

Seneca de seipso dixit: In omnibus, quæ adversa videntur et dura, sic formatus sum. Non pareo Deo, sed assentior. Ex animo illum, non quia necesse est, sequor. Nihil unquam mihi accidit, quod tristis excipiam, quod malo vultu: nullum invitum conferam. Omnia autem, ad quæ gemimus, vel expavescimus, tributa vitæ sunt. *Epist. xcvi.*

De Socrate scribit Cicero: Hoc nec hilariorum quisquam, nec tristiorum vidit, qui æqualis semper fuit in tanta inæqualitate fortunæ usque ad extremum vitæ. *In quæst. Tuscul.*

SIMILITUDINES.

QUALITAS. — Sicut Clericus resignans beneficium, seipsum penitus illo privat, et arbitrio Prælati committit, ut disponat de illo secundum voluntatem suam, sine contradictione præcedentis possessoris; ita perfectus homo semetipsum reddit manibus divinis, ut in posterum nolit esse suus, nec vivere sibi, nec edere, nec laborare, nec dormire pro se, sed pro sola gloria sui Creatoris. *Lup. Gæa. in Duce peccat. s. 787.*

Sicut Nummularii monetam adulterinam aut a tinnitu, aut a signis et inscriptione norunt et rejiciunt; ita nos, quidquid vel tenemus umbram vitii præert, abominemur tamquam divinæ voluntati contrarium. *Drex. in Heliostr. l. c. IV. Reg. III.*

Sicut Heliotropium de die cum sole se, etiam nubiloso tempore, circumagat, noctu vero ejus desiderio florem cæruleum contrahit; ita et homo vere resignatus in omnibus, etiam adversis, se divinæ voluntati conformat, continuoque ejus desiderio, cum nox desolationis ingruit, languescit. *Ibid. c. II, § 3.*

Sicut Levite olim omnia vasa Sanctuarii hyacinthino pallio involvebant, et desuper operimentum extendebant; ita quisquis se Deo commisit, nihil videre, aut scire cupit earum rerum, quæ in cælesti sanctuario divinæ voluntatis geruntur. *Ibid. § 6.*

Sicut citharædus tæmdu trahit, intendit, aut remittit fides citharæ, donec assonet; ita tæmdu voluntas nostra vel astringenda, vel retrahenda est, donec voluntati Divinæ concordet. *Ibid. l. III, c. III, § 5.*

Sicut duo sunt in capite oculi, quorum unus non potest videre, quod alter non videat, et licet objectum ab utroque oculo videatur, ipsum tamen in se esse unum; ita Beati in cælo, et perfecti homines in terris, divino nutui in omnibus se conformant, quia in omnibus ordinem divinæ justitiæ, ad quem diriguntur vident. S. ANSEL. *l. Simil. c. LXIII.*

ÆQUITAS. — Sicut æger sanguisuga patienter tolerat, donec medicus eas removeat; ita cum tribulationes pariter vitiosum

sanguinem peccatorum nostrorum eliciant, merito æquissimo animo tolerandæ sunt, donec Deus easdem auferat. S. GREG. I. III, *mor. c. XXXII.*

Sicut non dubitanter credimus, et obsequimur horologio, quod scimus a perito astronomo dirigi; ita libenter omnes afflictiones acceptare debemus, quia scimus a Deo in summum nostrum bonum directas. *FABER in festo S. Jo. Bapt. con. v, n. 3.*

Sicut olitor horti sui rivulum sub sua potestate habet, et ad quascumque vult arbores, vel areolas educit; ita Deus omnium hominum corda in manu sua habet, et per ea gratias et dona sua, imo et aquas tribulationum, prout cuique expedire novit, distribuit, ac proin gratissimo animo omnia sunt accipienda. *Drex. in Heliostr. t. II, c. v, § 4.*

Sicut si quis te ferrea chirotheca cædat, et sanguinem eliciat, non chirothecæ, sed manus ictum adscribis; ita, cum quis per hominem læditur, non hic, sed manus Dei percutiens respicienda est, S. Jobi exemplo dicentis: Misere mini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me. *Job, XIX, 21. Ibid. l. III, c. II, § 2.*

NECESSITAS. — Sicut aer et ventus, quia non sunt cibus proportionatus corpori, satiare illud non possunt; ita cum omnia creata sint vanitas, et sola voluntas divina cibus animæ proportionatus sit, hæc sola satiare eam poterit. *Roma. p. 1, tr. VIII, c. v.*

Sicut lingula horologii a magneæ tacta non quiescit, donec Septentrionem respiciat; ita cum homo quisvis a Deo ad voluntatem ejus implendam creatus sit, tæmdu non quiescet, donec ad eam faciendam animum convertat. *Ibid.*

Sicut qui absque regula ædificium molitur, gravis erroris periculo se exponit; ita qui absque divinæ voluntatis regula actiones suas peragit, non nisi ruinam expectare poterit. *FAB. Dom. III, post. Epiph. cont. II, n. 2.*

UTILITAS. — Sicut corpus perfecte quadratum, quocumque projiciatur, immolium et stabile manet; ita et vir perfecte resignatus in omni divina dispositione acquiescit. Et ideo verba illa: *Ab æterno ordinata sum: quæ Rabbi Himmanuel vertit: A sæculo testelata sum;* Salazar B. Virgini accomodat, ut quæ per modum cubi, in omni Dei ordinatione suavissime quiescit. *CASPARIUS TAUSCH. in matre dol. p. 2, c. X.*

Sicut qui naviculam fluctuantem, et submersionis periculo proximam trirēmi casu transeunti alligare, prudenter ageret, salutemque suam in tuto collocaret; ita idipsum facit, qui instabilem voluntatem suam divinæ alligat et conformat. *JULIUS FATIUS, de mort. c. XIII.*

JUCUNDITAS. — Sicut accidens adest et abest præter subjecti corruptionem: ita prærens tribulatio et ærumna adest et abest, præter justis contristationem et conturbationem. *HUGO, apud Drex. in Heliostr. l. III, c. I, § 1.*

Sicut cælum altius est imbribus ac pluvii, et cum nubibus obducitur, pati quidem putatur, sed nihil patitur; sic et nos etsi putamur pati, nihil id est; tristitia quasi nubibus obduci putamur, sed non tristamur. *S. CHRYS. hom. XI, in op. II, ad Cor.*

Sicut si exiguum scintillam in ingens pelagus injicias, eam protinus exinzeris: eodem modo molestia omnis quantumlibet ingens, si in animum sibi bene conscium, et divinæ voluntati conformatum incidit, confestim perit, et evanescit. *Ibid.*

Sicut Rubus ardens Moysi ostensus consumi videbatur, nec consumpsit quæ; ita homo resignatus, licet per varias tribulationes affligi videatur, revera tamen non affligitur. *RODRI. p. 1, tr. VIII, c. IV.*

Sicut tres pueri in Babyloica fornace ignem quasi ventum roris fristant experti sunt, ideoque Deum laudabant; ita qui voluntatem Deo unitam habent, omnes tribulationes suaves et jucundas experiuntur, et pro iisdem Deum benedicunt. *Ibid.*

Sicut Hebræi, dum manna olim comederunt, omne gustus delectamentum in eo repererunt; ita qui divinam voluntatem semel gustare coperunt, in ea, quidquid desiderant, inveniunt. *Anonym.*

MOTIVA.

ÆQUITAS. — Tum quia justus est, et recta judicia ejus: tum quia potens est, et consilium ejus stabit, ac voluntas ejus fiet: tum quia bonus est, et suaviter omnia disponit in suum, et nostrum finem et bonum. *Psal. CXVIII, 117.*

NECESSITAS. — Quia in ditone ejus cuncta sunt posita, et non est qui possit resistere volui atque ejus. Sed, ut Ecclesiasticus testatur, omne quod voluerit, faciet: et sermo illius potestate plenus est: nec dicere ei

quisquam potest : quare ita facis? Is, XLVI, 10; Sap. VIII, 1; Esth. XIII, 9.

UTILITAS. — Tam quia voluntas Dei est fortissimum contra omnes adversitates sentum, juxta illud Davidis : Scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti me (Ps. v, 13); tum quia est optima dispositio hæc conformitas cum voluntate divina, ad divina dona accipienda, uti Ecclesiasticus insinuat dicens : Conjunge te Deo, et sustine, ut crescat in novissimo vita tua, id est, sanctitas, in qua vera vita consistit : tum quia specialiter etiam conducit ad omnia, quæ petuntur, a Deo impetranda, uti Christus S. Birgittæ dixit : Quia tu mihi nihil negasti in terra, ideo ego nihil tibi negabo in cælo, voluntas tua complebitur.

DIGNITAS. — Quia per hanc virtutem homo magis, quam per ullam aliam cum Deo conjungitur, eique familiaris, gratus, et similis efficitur; hæc S. Catharina Senensis virum Deo resignatum perinde ut Christum beatitudine quadam etiam in terra frui dicebat. L. I. reb. c. XXV.

JUCUNDITAS. — Quia talis resignatio facit, ut semper habeat quis quod vult, et nihil male velit, in quibus duobus capitibus vera beatitudo consistit, teste S. Augustino.

MEDIA.

Firma fides, quæ credatur, nihil sine Dei providentia fieri, et quidquid ab illa permittitur, in summum bonum nostrum cedere. Hinc illud S. Augustini semper ob oculos habendum : Quid timet homo in sinu Dei positus? tu de sinu illius noli cadere, et quidquid tibi illie venerit, in bonum cedet. S. CATR. SEN. in dialog.

Intensa, et fervens charitas : nam proprius effectus amoris est unire inter se amantes, quod cum realiter per physicam unionem fieri non possit, moraliter saltem per voluntatum conjunctionem fieri oportet. ETHNICI. cum Arist.

Mortificatio : nam sicut duo asseres quo melius dedolantur, tanto facilius conglutinantur, et miunantur; ita humana voluntas tanto perfectius divinæ conjugungi potest, quanto diligentius per mortificationem obstacula sunt remota. RODAIG. p. 1, tr. VIII, c. III.

Providentiæ divinæ exempla frequenter obijcere : præcipue Jacobi Patriarchæ, Joseph, Tobie, Estheris, Judithæ, Saulis, Davidis,

Jobi etc., nam, Seneca teste, quisquis divinam circa omnia providentiam, et oculum illum nunquam dormitantem considerat, contumelias, verba probrosa, ignominias et cætera dehonesta, velut clamorem hostium fert, et e longinquo tela saxaque sine vulnere circa galeas crepantia excipit. SENECA, de constant. VI.

Obedientia Superioribus terrenis præstita : sic enim paulatim voluntas debilitabitur, et tanto facilius divinæ subjicietur, quanto æquius est Dei, quam hominum, implere voluntatem. Anonym.

Cubiculum ex voluntate divina sibi extruere, et in illud se includere, uti Christus olim S. Catharinæ Senensi suavit. Id autem fiet, si nihil, nisi quod divino beneplacito conforme noverimus, tentemus, omniaque Divinæ providentiæ adscribere assuescamus. In Dialogo S. Cathar. Senens.

Exemplum secularium ob oculos habere, ob vilissimum bonum totos se aliorum voluntati accommodantium : certe de Harpalo legitur, quod, cum filium suum epulatum fuisset, et Asyages Rex, qui epulas illas instruxerat, reliqua filii brachia proferri jussisset, interrogassetque, et quomodo tibi hæc placent, respondit : Quidquid facit Rex, illud mihi placet. Sed et notum est, quid Judith adulatoria quapiam æquocatione superbissimo Tyranno Holoferni instinctu Dei illasura, olim nuntiari jusserit, nempe : Quæ ego sum, ut contradicam Domino meo? Omne quod erit ante oculos ejus bonum et optimum, hoc faciam. Quidquid autem illi placuerit, hoc mihi erit optimum omnibus diebus vite meæ. RODAIG. p. 1, tr. VIII, c. VI, Drexel. in Heliotrop. l. III, c. III, § 3.

ASCETICA.

Quatuor sunt præcipue, quæ circa hanc virtutem bene observare, aliisque inculcare debet Asceta.

Primum est, ut summam de hoc exercitio resignationis æstimationem habeat, certoque sibi persuadeat, omnis doctrinæ, quam Christus tot divinissimis concionibus tradidit, caput hoc fuisse, ut homines doceret suam cum divina voluntate in omnibus casibus perfectissime conformare, atque adeo in hac conformitate omnem hominum profectum consistere. DREXEL. in Heliotrop. l. I, c. I, § 1.

Secundum est, ut bene cognoscat regu-

las divinæ voluntatis cognoscendæ quas quidem breviter, sed bene simplex noster Frater Joannes Ximenus assignasse videtur, dum dixit, tres esse Superiores, a quibus semper voluntas divina cognosci posset, nempe Deum in cælo, Capitulum seu Superiorem in Ecclesia vel Monasterio, et Rationem domi. Atque adeo primam Regulam esse Dei volutionem, aut prohibitionem, in lege aliqua divina vel naturali lege expressam : Secundam, omnem Dominorum, aut Majorum aut Presidium voluntatem : tertiam rationem seu intellectum proprium, dum scilicet implorato prius Numinis auxilio eligitur illud, quod Deo in talibus circumstantiis magis placere indicatur. (VIT. P. BALTHAS. ALVAR. c. XXI.) Quod in judicio ut minus quis aberret, suadet viri pii et prudentes, id semper præferendum, quod propriæ inclinationi magis repugnat; quod alteri, quem æque ac nos ipsos diligere, suaveri in tali casu essemus; et quod denique in hora mortis, aut in judicio extremo constituti, factum a nobis fuisse vellemus, juxta notum illum versum : Fac modo, quæ quondam facta fuisse velis. S. IGNAT. in lib. Exerc.

Tertium est, ut fundamenta, quibus tota hæc conformitas et resignatio innititur, bene intelligantur, quæ quidem ab ipso Christo Sanct. Catharinæ Senensi olim sunt indicata, dum eidem 1. suavit, ut firmiter crederet, eum esse *Potentissimum*, atque adeo nihil sine voluntate ipsius accidere illi posse, uti ipsemet olim contestatus est, cum dixit : Nonne duo passeret asse veniunt? et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro. (In Dialogo S. Cath. Senens.; MATR, x, 29.) Et iterum per Isaiam : Ego Dominus, et non est alter formans lucem, et creans tenebras, faciens pacem, et creans malum : ego Dominus, faciens hæc omnia. (Is. XLV, 7.) Clarissime autem alibi per eundem, dum dixit : Væ Assur, virga furoris mei et baculus ipse est, in manu eorum indignatio mea. Ad Gentem fallacem mittam eum, et contra populum furoris mei mandabo illi, ut auferat spolia et diripiat prædæ, et ponat illum in concalcationem, quasi lutum platearum. Ipse autem non sic arbitrabitur, et cor ejus non ita existimabit : sed ad conterendum erit cor ejus, et ad internercionem Gentium non paucarum. (Is. x, 5.) Hinc olim Titus Jerosolymam obsidione cingens, visis in circuitu tot cadave-

ribus, altum ingemuit, et elatis in cælum oculis ac manibus dixit, factum illud sum non esse. 2. Suavit, ut firmiter quoque crederet, eum *Sapientissimum* esse, omniaque scire in bonum convertere : nam, ut recte dixit Theophilus Bernardinus, subtilissime se nostris peccatis et erroribus insinuat Deus, non ut approbator et particeps, sed ut aversator et corrector, qui ex malis bona plura, quasi ignem ex aqua, elicit. (THEOPHIL. BERN. l. XI, perfect. c. IV, § 7.) Hinc a Davide Filius unicornium vocatur, eo quod cornua non habeat supra oculos, ut taurus, sed infra, ut optime videat, quem et ubi percutiat. (Is. XXVIII, 6.) 3. Suavit, ut pariter firmissime crederet eum *Optimum* esse, atque adeo velle etiam omnia in summum nostrum bonum dirigere : uti recte S. Hieronymus conclusit dicens : Bonus est Deus, et omnia, quæ bonus facit, bona sunt necesse est. (S. HIERON. in epist. ad Paulam de obitu Blesillæ.) Immo, ut S. Basilius vult, unum hoc in mentibus nostris præsumptum oportet, quod nihil eorum, quæ nobis accidunt, malum sit, aut talem, ut melius illo excogitare queamus. (BASIL. ho. VIII, ex var. Quod Deus non est auctor malorum.) Cui consentiens S. Damascenus, omnia, inquit, quæ Dei providentiæ fiunt, pulcherrime, ac divinissime fieri necesse est, atque ita denique, ut meliori modo existere prorsus nequeant.

Quartum denique est, ut solidam addiscat, doceatque praxim, in hac sese resignatione exercendi, quæ quidem in duobus fere capitibus consistit. 1. Ut assuescat in omnibus, quæ fiunt, ad divinam justitiam respicere, dicereque cum S. Davide : Justus es, Domine, et rectum (id est, ad optimum finem, nempe ut vel puniat, vel probet, vel præmiat, et hoc triplici funiculo Adæ secundi, difficulter rumpibili, nos ad se traditum, sibi que artissime uniat, directum) judicium tuum. (Ps. CXVIII, 137.) 2. Ut instructus sit jaculatoris orationibus, voluntatem Dei in memoria revocantibus, hisque sedulo in variis casibus utatur, ex quibus totus passimus centesimus decimus octavus est composuit. Pro singulis actionibus sequentes servare ex eo possunt. Pro desiderio : Utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas! Pro meditatione : In justificationibus tuis meditabor : non obliviscar sermones tuos. Pro examine : In quo corrigat adolescentior viam suam! in custodiendo

sermones tuos, Vel: Cogitavi vias meas, et converti pedes meos in testimonia tua. Pro oratione vocali: Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo. Domine: juxta eloquium tuum da mihi intellectum. Vel: Septies in die laudem dixi tibi; super iudicia justitiæ tuæ. Pro operatione: Levavi manus meas ad mandata tua, quæ dilexi, et exercebar in justificationibus tuis. Pro colloquio: In labiis meis provultavi omnia iudicia oris tui. Pro confessione: Erravi sicut ovis, quæ perit: quare servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus. Pro proposito: Juravi, et statui custodire iudicia justitiæ tuæ. Pro fuga vitiorum: In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi. Pro gratiarum actione: In æternum non obliviscar justificationes tuas, quia in ipsis vivificasti me. Pro zelo: Tabescere me fecit zelus meus: quia oblitus sum verba tua inimici mei. Pro amore Dei: Portio mea, Domine, custodire legem tuam: Vel: Omnis consummationis vidi finem: latum mandatum tuum nimis. Pro humilitate: Bonum mihi, quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas: vel: cognovi, Domine, quia æquitas iudicia tua: et in veritate tua humiliasti me. Pro resignatione: Paratus sum, et non sum turbatus, ut custodiam mandata tua. Pro morbo: Tonus sum ego: salvum me fac, ut custodiam mandata tua. Pro desolatione: Dormitavit anima mea præ tædio; confirma me in verbis tuis. Contra oculo- rum curiositatem: Averte oculos meos, ne videant vanitatem: in via tua vivifica me. Contra respectum humanum: Etenim sederunt Principes, et adversum me loquebantur: servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis. Contra contemptum: Aufer a me opprobrium, et contemptum, quia testimonia tua exquisivi. Contra invidiam: Particeps ego sum omnium timentium te, et custodientium mandata tua. Contra gulum: Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo. Quod si minus placeat tanta similium precum copia, imagine- tur sibi voluntatem suam tanquam Goliathum, ideoque sequentes quinque lapides assumat, quibus se contra eum defendat. Et quidem si aliquid jam præleritum est malum, dicat: Sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum. Si præsens: Fiat voluntas tua sicut in cælo, et in terra. Si futurum: Dominus est,

quod bonum est in oculis suis, hoc faciat. Si a Deo immissum: Obmutui, et silui a bonis, quia tu fecisti. Si ab hominibus illatum: Dimitte eum, ut maledicat: Dominus enim præcepit ei, ut malediceret, et quis est, qui audeat dicere: quare sic fecerit?

CONCEPTUS PRÆDICABILES.

Ex occasione thematis: *Inveni David, Filium Jesse, virum secundum cor meum qui faciet voluntates meas (Act. XIII, 22)*: explicari potest, quis vir secundum cor Dei, nempe qui facit omnes voluntates Dei, hoc est, quod Deus vult, quomodo vult, quia vult; seu, ut alii dicunt, quoad substantiam, modum, et finem; juxta vulgare distichon illud:

Omne tulit punctum, patitur qui semper agitur,
Quæ vult, quove modo vult Deus, et quia vult.

In posteriori parte concionis explicari possunt gratiæ, quas Deus viro secundum cor suum offert; nempe quod oleo sancto suo (id est consolatione, alias terrenas consolationes, perinde ut oleum aliis liquoribus supernatat, excedente, repleat, ac recreet) ungit eum: manu sua auxiliatur ei (id est, in omnibus actionibus ei adsit, ut prospere eas perficiat) et brachio suo confortet eum contra omnes inimicos et adversitates, ita ut non contristet eum, quicquid ei acciderit; quæ omnia exemplo Davidis solide confirmari possunt.

Ex occasione thematis: *Scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos (Ps. v, 12)*; probari potest, quam præclarum sit scutum voluntatis divina, simile nempe scuto Myrtili militis, quo in primis se contra hostes in terra defendit, postea vero, cum naufragium passus esset, idipsum invertit et sic pro navicula usus periculum evasit, ut notum illud distichon indicat.

Effugi geminum clypeo discrimen in uno,
Dum premererique solo, dum premererque solo.

Ostendatur itaque primo, quomodo hoc scutum voluntatis divinæ defendat in solo, id est, tempore prosperitatis, contra hostes triplicis concupiscentiæ, divitiarum scilicet, voluptatum, et honorum, cum ejusmodi homo resignatus de his omnibus non plus

petat, quam quantum Deus dare decrevit, neque in datis aliter quiescat, quam quia Deo placet, ut iis ipse fruatur, ideoque dicat cum Davide: Omnis consummationis vidi finem: latum mandatum tuum nimis. 2. Quomodo etiam in salo, id est, tribulationibus defendat, præcipue in jactura bonorum, ut in Jobo apparet: in contemptu, ut David a Semei illusus expertus est: in morbis, uti S. Edvina, et S. Clara, de quibus vide Rodrig. part. I, tract. VIII, cap. xvi, et in ipsa denique morte, uti Christus ipse exemplo suo præclare docuit. Vide Rodrig. a cap. xv.

Ex occasione thematis: *Frates, gaudete in Domino semper: iterum dico, gaudete (ad Philip. IV, 4)*: ostendi potest, quomodo perpetuam lætitiæ habere possint auditores, eum in finem explicetur 1. quid sit verum gaudium, nempe quies vitalis in bono congruenter adeptæ, quæ in ratione potissimum consistit, et per hoc a delectatione in communi, et exultatione (quæ in membra exteriora diffunditur) et jucunditate, (quæ in vultu proditur) distinguitur, ut docet S. Thomas. (S. Thom. 1, 2, q. xxxi, ar. 3 et 4). Porro quomodo hæc quies, sive gaudium obtineatur, pulchre ostendit Seneca, dum ait: Nolo tibi unquam deesse lætitiæ. Volo tibi illam domi nasci: nascitur, si modo intra teipsum sit. Cæteræ hilaritates non implent pectus, sed frontem remittunt: leves sunt, nisi tu forte judicas illum gaudere, qui ridet. Animus debet esse læcer, et fidus, et super omnia erectus. Mihi, crede, res vera est verum gaudium. (Sen. epist. xxiii, ad Lucil.) Clarior vero S. Augustinus hoc ipsum explicans ait: Scimus, fratres, quod omnis homo gaudere desiderat? sed non omnes ibi quaerunt gaudium, ubi potest inquiri; nam cum ea, quæ possumus contra voluntatem amittere, diliguntur, necesse est, ut pro iis miserrime laboremus. (S. Aug. serm. xxx, de SS. Id. tr. xxviii, in Joan.) Hoc ergo posito fundamento. 2. Ostendatur, quomodo is, qui voluntatem suam cum divina conformat, simpiternum habeat gaudium, quia scilicet semper habet id, quod vult Deus; hoc autem, ut supra ostendimus, optimum est. Hinc merito Epictetus hominem alloquens ait: Ignavissime homo, aliudne expetis, quam id, quod melius est; num vero, quid aliud melius est, quam quod visum Deo fuerit. (Epist. I. II, dissert. c. vii.) Confirmetur hæc probatio exemplo men-

dici, semper inter omnes suas miserias gaudens, uti fusus narrat Drexel. lib. II, Heliofr. c. 1.

Ex occasione thematis: *Meus cibus est ut faciam voluntatem ejus, qui misit me (Joan. IV, 34)*: ostendi potest, quam præclarum sit convivium voluntas divina, simile scilicet illi, quod olim Norimbergæ apparatus dicitur, in quo tres tabulæ sibi mutuo superimpositæ erant, et prima quidem meras fictitias epulas, altera meros cibos solidos, tertia meras cupedias, et bellaria continebat. Ostendatur ergo 1. quomodo voluntas divina sit similis cibis fictitiis, quia vere illam non tangere; et dijudicare, sed solum admirari, et in ea videnda delectari licet, illudque Davidis dicere: Justus es Domine, et rectum judicium tuum. 2. Ostendatur, quomodo similis sit solidis cibis, quia satiat (faciens quiescere appetitum nostrum, et dicere cum pio Asceta: Domine tu scis, qualiter melius est: fac hoc vel illud, sicut tibi placuit. Da, quod vis, et quantum vis, et quando vis) (L. III, de imit. c. xv, § 2) nutrit (crescere faciens in gratia, et gloria, uti ex Christi, B. Virginis, S. Josephi, et aliorum primariorum Sanctorum exemplo plerumque probat) ad omnes labores et adversitates facile portandas, uti iterum Christus, et S. Job experti sunt. 3. Ostendatur, quomodo bellariis similis sit, quia nulla major voluptas, quam voluntatis divinæ adimpletio, uti tum exemplo Sanctorum confirmari potest, beneplaciti divini adimpletionem magis, quam sua gloria delectantium; tum ex testimonio Ecclesiastici fatentis, quod non sit oblectamentum super cordis (maxime cum corde Dei conformati) gaudium. (Ecl. xxx, 26.)

Ex occasione thematis: *Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis (Luc. II, 14)*: ostendi potest 1. quid sit vera pax, nempe securitas ab omni hoste tam interno, quam externo; ut de externo quidem constat, de interno autem testatus est Isaïas dicens: Non est pax impiis, dicit Dominus. (Psal. cxviii, 22). 2. Ostendatur quomodo hanc pacem, et securitatem possideant homines bonæ voluntatis, quia scilicet nec Deum timeant, nec homines, cum illum, et hos ament, omnia vero, quæ ab hominibus accidere possunt, sciant in bonum suum convertere. Hinc merito dixit S. David: Pax nulla diligentibus legem tuam. (Psal. cxviii, 165.) 3. Ostendatur præclari effectus hujus pacis, qui sunt gaudium juxta illud Sa-

lomonis : Secura mens quasi jüge convivium (*Prov. xv, 23*) incrementum divitiarum (spiritualium maxime, juxta commune proverbium : Concordia res parvæ crescunt, discordia maxime dilabuntur) et gloria : ob devictum gravissimum hostem, propriam scilicet voluntatem, unde merito talis sperare potest sibi accinendum, quod Davidi olim Filiae Jerusalem accinuerunt : Percussit Saul (et alii hostes) mille, et David (et omnis vir secundum cor Dei) decem millia. (*I. Reg. xviii, 7.*) et ut cum Judith semper procedat cum magna gloria. *JUDITH. vi, 25.*

Ex occasione thematis : *Quicunque fecerit voluntatem Patris mei, qui in celis est, ille meus frater, soror, et mater est.* (*MATTH. xii, 50.*) Potest ostendi in primis, quam vere dicitur matri Christi similis, qui voluntati divinæ se in omnibus conformat, qua videlicet ut illa ipsum concipit dicendo : Ecce mancipium Domini : fiat mihi secundum verbum tuum. Ut illa, parit, dum se Christo in obedientia usque ad mortem crucis perfecte conformat. Ut illa, alit lacte, et cibo optimo, quo libenter vescitur, ut ipse apud Joannem cap. iv, indicavit. Ut illa, infasciat fasciis candidissimis pura conscientia. Ut illa, ponit in præsepio cordis tantopere exoptato, ubi gratissimo calore amoris calefiat. Ut illa, utroque brachio, scilicet conformitate in prosperis et adversis portat. 2. Ostendi potest, quomodo talis homo etiam favores Matri Dei concessos suo modo participet, nimirum quod ut illa, præseretur a macula saltem actualis peccati : ut illa, copiosis donis repletur : ut illa, vinum lætitiæ interioris aliis impetret : ut illa, felici et quieti morte defungatur : ut illa, sine purgatorio, saltem gravi decedat : ut illa, alios in gloria longissime antecellat.

Ex occasione thematis : *Fiat voluntas tua* (*MATTH. vi, 10*) ; potest ostendi, quomodo voluntas Dei semper, et ubique fieri debeat nempe 1. *accurate et integre* : si enim S. Franciscus suam regulam voluit ad litteram servari, quanto magis Dei voluntas tali modo servanda erit. 2. *Indifferenter* : sive prospera, sive adversa decernat, cum eadem sit voluntas Dei, quæ utrumque decernat. 3. *Universaliter* : non in propriis tantum rebus, sed communibus etiam ærumnis. 4. *Prudenter* : diligenter inquirendo quæ sit voluntas Dei, nec sub specie divinæ voluntatis propriam impleamus. 5. *Constanter* : exemplo Christi paulo ante obitum dicen-

tis : Consummatum est. Vide hæc fusius explicata apud Fab. p. 1, in festo S. Joann. Baptistæ conc. v.

Ex occasione thematis : *Quinimo beati, qui audiunt verbum Dei, et custodiunt illud* (*Luc. xi, 28*) : probari potest, quam vere dixerit S. Catharina Senensis, eos, qui voluntatem suam divinæ penitus conformatam habent, Christo similes esse, et etiam adhuc in terra existentes beatitudine frui, id, quod ex triplici effectu beatitudinis probari potest, 1. ex *impeccabilitate* Sanctorum ; quis autem hanc magis participat, quam qui voluntatem Dei semper facere studet? 2. Ex *continua laude Dei* : quis autem et hanc magis continuat, suam qui omnia sua juxta Dei beneplacitum facere studet? ita sane S. Augustinus testatus est, dicens : Vis semper laudare Deum? benefacere omnia, et laudasti Deum. 3. Ex *impassibilitate*, et perfecta *satieta* voluntatis : quis autem, et hunc effectum magis participat, quam vir secundum cor Dei, qui hoc ipso, quod nihil aliud, quam Dei beneplacitum velit, habet semper, quod vult ; et non potest habere, quod non vult. Certe non contristabit justum quidquid ei acciderit. Vide Drexel. in *Heliotrop. l. III, c. vi, et Rodrig. p. 1, tr. VIII, c. iv.*

Ex occasione thematis : *Quis est homo qui vult vitam : et diligit dies videre bonos* (*Ps. xv, 13*) : potest ostendi, quomodo semper felicem annum habere queant, si scilicet doctrinam a Christo ipso S. Catharinæ traditam, et superiori § n. 3, relatum, observent ; sic enim omnia cooperabuntur eis in bonum, et semper, quod volent optimum habebunt. Vide plura de hoc Fabro conc. ii, in *Dom. III, Epiph. et Dialogum S. Catharinæ Senensis in fine viæ Regiæ ad vitam æternam P. Antonii Suquet.*

MISCELLANEA.

QUALITAS. — Cum quidam Frater senem interrogaret : quid faciam, ut vivam in Deo? respondit ille : Deus scit solus, quod bonum est. Sed tamen audivi, quod S. Antonius ad similem questionem responderit : Non sunt omnia opera equalia. Scriptura dicit : quia Abraham hospitalis fuit, et Deus erat cum eo. Et Elias diligebat quietem et Deus erat cum eo. Et David humilis erat, et Deus erat cum eo. Quod ergo vides animam tuam secundum Deum tuum velle, hoc fac, et custodi os tuum. *Vita PP. l. III.*

S. Joannes in mari cum aliis discipulis constitutus, solus Dominum agnovit. Sic nempe pauci, et in gratia tantum constituti, Deum non in prosperis dumtaxat, sed etiam in adversis, cognoscunt. *DREX. in Heliot. l. II, c. II, § 2.*

Quid vere est dedere se Deo? ut, quod ille voluerit, et ipse velit, et quod ille noluerit, nec ipse velit. *Epist. x, § 5.*

Sapientis oculi in capite ejus, inquit Sira-cides, quia, ut S. Gregorius interpretatur, qui omnem obtutum in Deo, Deique voluntate figit, hic vere sapiens est, hic quotquot habet oculos, capiti gerit infixos. *Ecccl. II, 14.*

Illud Jobi : Numquid mittes fulgura, et ibunt, et revertentia dicent tibi ; Adsumus (*Job. xxxviii, 35*), pulchre aliqui applicant ad viros sanctos, qui si a Deo contra naturam ut fulgura deprimantur, eunt celerrime, iterumque revertuntur ad Deum, et ad alia se imperia offerunt. Sed hæc fulgura, non nisi ex nube densa, beneque clausa, id est, oratione ferventi, nascuntur. *DREX. in Heliot. l. II, c. IV, § 3.*

Quidam Princeps snorum aulicorum uni dixerat : Cras debes mecum ad venationem egredi. Cui ille respondit : Non debeo, sed libenter faciam. Ita homines Deo resignatos cum Deo agere convenit. *Ibid.*

Damnat Plato non immerito illam vulgi præconationem : Deus det tibi, quidquid velis. Immo numquam det, inquit, sed faciat, ut velis quod ipse vult. Hæc enim est pura religio : sic te religes Deo. *Ibid. l. V, c. XII, § 4.*

Homines vere resignati similes sunt parvis statuis medio globo plumbum intus continentibus, aut lampadibus artificiose pendulis, quæ quomocumque moveantur, vel invertantur, mox ad centrum suum redeunt. *DREX. in Heliotrop. l. IV, c. I, § 3.*

Romani olim libellis supplicibus, quos Cæsari tradebant, subscribere solebant : Nummi, Majestatique tuæ devotissimus. Quanto magis hæc loquendi formulam erga Deum usurpare convenit. *Ibid. c. VII, § 4.*

Isaac, qui in monte Moria cadere debuerat, et liberatus est, ideo in proverbium abiit, et usque hodie dicitur : In monte Dominum videbit, scilicet afflictiones virorum secundum cor Dei, ut eos in tempore libertatis. *Ibid. c. III, § 3.*

Job a Deo graviter afflictus dicebat ad

ipsum : Mirabiliter me crucias, hoc est, mirifice me exeres ærumnis corporalibus et incredibili interea lætitiæ in mente perfundis, dum tuam, lætus et volens, exequor voluntatem. *JOB. x, 19.*

Laudatur inter Judices Aod, qui utraque manu velut dextra utebatur : tales ambidextri sunt, qui in utraque fortuna viros se præbent, et Deo adhaerent. *JUD. III, 15.*

Cum quidam diceret, se sponsæ amplexibus sequenti nocte fruturum, adstantes vero dicerent : Si Deus voluerit : respondit ille : Volente nolente Deo, potiar cupitis amplexibus. Sed dum cubitum illi, tam ipse, quam sponsa mortua est. Hinc Benfiræ natum adagium : Si Deus voluerit. *FAB. conc. II, in Dom. III, post Epiph. num. 1, ex Nit. Serrario.*

ÆQUITAS. — Ei, quod accidit, semper acquiesco, dicebat Epictetus, melius est enim, quod Deus vult, quam quod ego volo. Adsum ei servus et minister, adeoque pedesquis, ad eadem contendendo, nec alia expecto. Idemque, quod ille, volam et ego quoque, ac sentio. *Lib. IV, diss. c. VII.*

Laudatissima Ruth ad Noemi socrum suam dixit : Quotumque præxeris, pergam : et ubi morata fueris, ego pariter morabor : populus tuus, populus meus, et Deus tuus, Deus meus : quæ te terra morientem suscepit, in ea moriar. Hæc mihi faciat Deus, si non sola mors me a te separat. *RUTH. I, 16.*

Sed et Elisæus Eliæ abeunti dixit : Vivit Dominus, et vivit anima tua, quia non derelinquam te. (*IV. Reg. II, 1.*) Rex Josaphat quoque Joram suppetias poscenti respondit : Ascendam : qui meus est, tuus est : populus tuus, populus meus : et equi mei, equi tui. (*IV. Reg. III, 7.*) Quanto magis similem affectum erga Deum gerere convenit.

UTILITAS. — Homini eundem quærenti, quæ optima esset ad communionem preparatio, responsum est a Deo : Qui non habet, quod suum est : et qui appetit, quod suum non est : et cui satis placeat, quæ a me sunt is me, quando volet, percipere poterit. *TAULERUS, instit. c. xxxviii.*

Armigeri ejusdam axor semper dicere solita in tristi casu : Hoc tibi melius est : idem etiam dixit, quando maritus oculum amisit. Nec sefellit eventus ; nam cum Rege suo morti proximo honoris gratia cum ipso mori juberetur, respondit, parum decens

esse, ut Rex tantus pro socio monocolum haberet, et sic mortem evasit. JO. DE TAMBACO, in *lib. consol.*

Clivus, in quo olim Jerosolymis Christus ad concionem dixerat, et mulier exclamavit: Beatus venter, qui te portavit etc. numquam in hyme arenis tegitur: in æstate vero numquam virenti gramine caret. Huic similis est homo perfecte resignatus. DREX. in *Heliotr.* l. III, c. v, § 1.

Hierophantus Themistocles filius gloria-batur, quidquid ipsi placisset, id populo quoque Atheniensi probari: sæ enim sententiæ matrem suffragari; hujus Themistoclem, cujus universi Athenienses ratum haberent decretum. Multo magis homo divinæ voluntati conformatus gloriari poterit, quod velint omnes creaturæ quod ipse vult, quia velle debeat, quod ipse et Deus vult. PRUTARCH. de *l. educ.*

Rex quidam ita suis convivium instrui jussit in mari, ut, eo finito, omnia vasa juberet in mare conjici: quæ tamen, quia relictæ occulte expandi jusserat cum magno fonnore piscium recepit. Simili ergo modo viri secundum cor Dei copiosius recipiunt, quæ perdidisse videbantur. DREX, p. I, *Rofar.* c. XIV, § 6.

Persarum quispiam olim de suorum multitudinis gloriatus dicebat: Cras solem sagittis obscurabimus: cui festive Græcus respondit: Gaudeo, sic enim in umbra melius prælabimur. Idem respondere inimicis suis Deo devoti possunt. VAL. MAX. l. III, c. VII.

Heliotropio, ait Plinius, sunt æterna folia: rectius viris resignatis folia non defluere dicuntur, uti S. David testatur. Ps. I, 3.

Quid tibi opus est, ut sis bonus, querit Seneca? et respondet: Velle. *Epist.* XXXII.

Cynocephalus non absimilis homini senescit cum luna, ita ut cum sidus ad extremam pervenit ætatem, oculi belvæ hient lumine vacui, et omne corpus deficiat; adulescente vero luna, iterum et oculorum acies, et vires crescant. Unde tali modo resitutus, in posteriores pedes se erigit, et mirabili corporis flexu, manibus ad lunarem circum elevatis, supplici gestu adorat lunam, et ubi luna circumulum suum totum obtinuit, etiam ipse similem circumulum velut diademata sortitur. Simili modo se homo cum voluntate divina conformatus habet. DREX. in *l. Heliotr.* l. III, c. VI, § 3, ex *Pierio.*

DIGNITAS. — Vir quidam sanctus dicere solebat: quidquid vis, hoc est. *Ibid.* l. III, c. v, § 2.

Inter bonos viros ac Deum amicitia est, conciliante virtute. Amicitiam dico? imo etiam necessitudo, et similitudo: quoniam quidem bonus ipse tempore tantum differt a Deo, discipulus ejus æmulatorque, et vera progenies. SENECA. *l. de provæ.* l.

Si Cæsar se adoptasset, quis supercilium tuum ferret? nunc cum Dei filius sis (propter voluntatis subjectionem) non te æstimas et attollis? *Epi apud Drex.* in *Heliotr.* l. III, c. v, § 3.

JCCUNDITAS. — Qui voluntati divinæ se in omnibus conformat, Olympo monti similis est, in quo perpetua serenitas, nulli venti aut tempestates reperiuntur. RODRIG, p. I, tr. VIII.

S. Dorotheus dixit, eum, qui divinæ providentiæ se totum gubernandum committit, cum omnibus crucibus suis curru veli; alios vero, qui hanc itineris agendi rationem ignorant, pone sequi pedites, et onerosas cruces morose trahere, aut laboriose portare. S. DOROTH. *serm. de obed.*

Arsenius Marco Abbati querenti; Eccc Pater ad nos non revisis? apte respondit? Cum iis, qui supra nos degunt, melius mihi convenit, cum omnes idem velint; inter homines vero tanta fere voluntatis, quanta vultus dissimilitudo est. DREX. in *Heliotrop.* l. II, c. III, § 1.

Dux belli Jesu Jonadabum affatus dixit: Numquid est cor tuum rectum, sicut cor meum cum corde tuo. Et ait Jonadab: Est si est, inquit, da manum tuam, et levavit eum in currum. (IV. *Reg.* x, 15.) Idem contingit homini, rectum cor et voluntatem habenti: quiescit enim in sinu Dei, velut curru, et laborem non sentit.

Stultus ut luna mutatur (*Ecl.* xxvii, 42); homo sanctus in sapientia manet ut sol, qui, etsi nube obducatur, in se tamen semper serenus manet.

NECESSITAS. — Causa pendet ex causa. Privata, ac publica longus ordo rerum trahit. Ideo forlitter omne ferendum est, quia non, ut putamus, incidunt cuncta, sed veniunt. Olim constitutum est quid gaudeas, quid fleas; et quamvis magna videatur varietate singulorum vita distingui, summa in unum venit. Accepimus peritura perituri. Quid ita indignamur? quid querimus? ad hoc parati sumus. Utatur, ut vult, suis natura corpori-

bus; nos læti ad omnia et fortes cogitemus nihil perire de nostro. SENECA. *de provæ.* c. v.

Quisquis queritur, aut plorat, et gemit, imperata facere vi cogitur, et invitus rapitur ad jussa nihilominus. Quæ autem dementia est, potius trahi, quam sequi? quæ stultitia et ignorantia conditionis suæ, dolere, quod aliquid tibi incidit durius; aut mirari, aut indigne ferre ea, quæ tam bonis accidunt, quam malis? morbos, dico, funera, debilitates, et cætera ex transverso in vitam humanam incurrentia. Quidquid ex universi constitutione patiendum est magno excipiat animo. Ad hoc sacramentum adacti sumus, ferre mortalia, nec perturbari his, quæ vitare nostræ potestatis non est. In regno cerle ad regnum nati sumus; Deo parere, libertas est. SENECA. *li. de vit. beat.*, c. xv.

AXIOMATA.

Poeta quidam non invenuste ostendit, omnia divinæ providentiæ committenda his verbis:

Sicut ite, ire sinas, sic vult Deus optimus ire, Sic enim nunc ite, sic semper ite, ivit, et ibit. Si desint vires, tamen est laudanda voluntas. Sæc facit indoctus fidicem saltare volenti: Id est, voluntas bona ad omnia parata est.

Sua cuique Deus fit dira cupido. Vel rectius: justa voluntas.

Fac, quantum poteris, tua sitque intentio justa. Cætera supremo cuncta relinque Deo. Sic nivea intrahit mentem pax alma quadriga. Et lætos pariet semper amica dies.

AUCTORES.

Francisc. Arrius in tr. de mortificatione, c. II.

Antonius Gaudier in to. de natura, et status perfectionis, p. 3, f. 2, fuse.

Jeremias Drexelius in Heliotropio. Et in Rosis, p. 3, c. vi.

Alphonsus Rodriguez in exercitio Perfectionis, p. 1, tr. VIII.

Eusebius Nierenbergius in vita divina. Et in lib. de adoratione in spiritu, et veritate, l. IV, c. XII.

Alphonsus Madrilensis in Methodo perfecte serviendi Deo.

Theophilus Bernardinus, l. II de perfect., c. XV, XVI, XVII.

Bernardinus Rosignolius de discipl., l. II, c. XXIX.

Jo. Erardus Fullonius S. J. in bona voluntate optimæ consentiente.

APPENDIX

Cum hæc materia, si ulla alia in praxi serviat ad solidam perfectionem, veramque animi quietem acquirendam, non parum ut eam magis illustrandam et confirmandam conducere visum est, si compendium doctrinarum ad eam pertinentium, ab Ascela quopiam collectum, et Dialogus de hac ipsa materia inter Christum, et S. Catharinam Senensem instructus referatur; in his enim devotus voluntatis divinæ æmulator inveniet, quidquid ad perfectam dictæ Resignationis praxim desiderare potest.

PARS I.

Continens doctrinas et fundamenta, ad veram Resignationem obtinendam pertinentia.

PROEMIUM.

Si vis ad veram perfectionem, animique tranquillitatem per breve compendium pervenire, ante omnia laborandum tibi est, ut sequentia tria fundamenta bene percipias, et per ea in omnibus casibus particularibus te dirigas, ut infra declarabitur.

FUNDAMENTUM I.

Summa nostræ felicitatis et perfectio in hac et altera vita, consistit in perfecta conformatione voluntatis nostræ cum divina, quam tanti faciunt ipsi etiam Beati, ut eam gloriæ suæ longe præferant, adeoque coronas suas ante pedes ejus ponant, parati amittere eas quocumque, si sanctissimæ ejus voluntati visum foret. Ut pulchre P. Jeremias Drexelius ostendit, sic loquens: Illud hic singulariter observandum, beatos in celo copiosius lætari de executione voluntatis divinæ, quam de magnitudine suæ gloriæ. Hinc omnes et suo singuli præmio contentissimi sunt, nec ulli displicet, se minus altero habere. Sic enim, qui Deum vident, ad divinam voluntatem non tantum conformati, sed ab illa etiam